

MEB - AGS - ÖABT
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ
ÖĞRETMENLİĞİ
ÇÖZÜM - 3

Bu denemenin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, denemenin tamamının veya bir kısmının Yayınevimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve denemenin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

Bu testte 50 sorunun çözümü vardır.

1. Tenvin veya nun'u sakinden sonra (ن-م-ي) harflerinden biri gelirse idgam-ı meal gunne olur.

Cevap: B

2. LAHN-I CELİ:

Ağır ve açık hata demektir. Okuyabilen herkesin kolaylıkla fark edip anlayabileceği derecede hatalı okuyuşlardır. Lahn-ı celinin meydana geldiği durumlar;

- Bir harfi başka bir harfe dönüştürmek
- Bir harekeyi başka bir hareke ile değiştirmek, harekeliyi sükunlu, sükunluyu harekeli okumak.

Cevap: C

3. • **مد** : Hangi harfin altında bulunuyorsa o harf bir elif miktarı uzatılır.
- **ر** : Hangi harfin altında bulunuyorsa, o harf uzatılmadan okunur.
- **ن** : Vasil(geçiş) nunu'dur. Sonu tenvinli kelimelerden bir sonraki kelimeye geçişi sağlar. Bu durumda tenvin tek harekeye düşer ve vasil nun'u esreli olarak okunur. Mesela:
- **بِغْلَامٍ اسْمُهُ** (Meryem 19/7, s. 306)
- **س** : Kuran'da **ص** harfiyle yazıldığı hâlde **س** gibi ince okunması gereken yerlerde kullanılır. **ص** harfinin altına yazıldığı yerlerde **س** harfi **س** gibi okunur. Mesela:
- **وَاللَّهُ يَفْضِلُ وَيَبْصُطُ** (Bakara 2/245, s. 40) ayetinde **ص** harfinin altında **س** yazmakta olduğu için **س** gibi okunur.
- **اماله** (İmâle): Yalnızca Hud 11/41 s. 227'deki **مَجْرَاهَا** kelimesindeki ra'nın altında bulunur. Burada ra harfi, üstünden esreye doğru meyillendirilerek okunur.
- **ادغام** (İdğam): Altına yazıldığı kelime, yazıldığı gibi değil de, idgam ile okunur. Yalnızca Hud 11/42 s. 227'de vardır: **إِزْكَبْنَا** ==> **إِزْكَبْ مَعْنَا**
- **تسهيل** (Teshîl): Kolaylaştırmak demektir. Birbirini takip eden iki hemzenin altına yazılır. Bu iki hemzeden birincisi yerinden, ikincisi ise, he sesi karıştırılmadan, hemze tam yerine verilmeden, hemze ile elif arasında yumuşak olarak (hafifce hemzeden medde kayar gibi) okunur. Asım kıraatına göre sadece Fussilet 41/44, s. 482'de teshîl vardır ve Kuran'da bu kelimenin altında "teshîl" yazılıdır: **ءَأَعْجَمِي** (Fussilet 41/44, s. 482). Burada ne "ê" diyeceğiz, ne de "ee", ikisinin arasında yumuşak bir sesle okuyacağız.
- **اشمām** (İşmâm): Sükûndan sonra kelimenin sonunda bulunan ötre harekesine işaret etmek için dudakların ileriye doğru toplanmasına işmam denir. İşmam sadece ötrede ve aslı ötre olanda olur. Hükmü: Asım kıraatına göre Yusuf 12/11, s. 237 dışında, vacip değildir ve esas olarak sağırılar için yapılır.
- **لا تَأْمَنَّا** (Yusuf 12/11, s. 237). Bu kelimenin aslı **لَا تَأْمَنَّا** 'dır. Kuran'da bu kelimenin altında "işmâm" yazar. Burada işmam yapmak herkes için gerekir.

(aslında “bize güvenmiyorsun” anlamında olan bu ifadenin, idğamlı/gunelli oluyuştan dolayı “bize güvenme” şeklinde anlaşılmaması için)

- Fatiha suresindeki نُسْتَعِينُ örneğinde ise işmam yapmak zorunlu değildir. Kulağı duymayanlar için dudak okuma maksatlı, harfin harekesinin ötre olduğunu gösterme amacıyla yapılabilir.
- تَفْهِيم (Tefhîm): Altına yazıldığı harfin kalın okunması gerektiğini gösterir. Enbiya 21/28, s. 325'deki لِمَنِ ارْتَضَى kelimesinde “irtedâ” kelimesindeki “ra”nın altında vardır. Tecvid kuralına göre ra harfi normalde ince okunması gerekirken burada kalın okunur.

Cevap: D

4. Vakf-ı Caiz: Vakfın ve vaslın caiz olabileceği bir yerde durmaktır. Ancak durmak geçmekten daha evlâdır.

Cevap: A

5. Abdullah b. Abbas:

- Hz. Osman Dönemi'nde hac emiri,
- Hz. Ali Dönemi'nde Basra valisi olarak görev yapmıştır.
- Cemel ve Sıffin'de Hz. Ali taraftarı idi.
- Peygamberimizin vefatı sırasında 13-15 yaşlarında idi. 70 yaşında vefat etti.
- Muksirun sahabelerdendir.
- Hz. Peygamber onun hakkında “Allah'ım ona kitabı öğret ve onu dinde fakih kıl” diye dua etmiştir.
- Ayetleri kendi reyî ile tefsirde cesaret sahibi olması sebebiyle Hibr'î Ümme” (Ümmetin Bilgini) ve “Tercümanü'l Kur'an” (Kur'an'ın en yetkili müfessiri) ünvanlarıyla anılmıştır.

Cevap: A

6. Basra valisi Ziyad b. Sümeyye'nin isteği üzerine Ebu'l Esved ed-Düeli'yi çağırarak ondan bir sistem geliştirmesini istemiştir. Başlangıçta bu teklifi kabul etmeyen ed-Düeli, bir şahsın ayette yer alan “ve rasuluhu” kelimesini “ve rasulihî” şeklinde okuduğuna şahit olunca, hemen kararından vazgeçerek Ziyad'ın yanına gitmiş ve teklifini kabul ettiğini ona bildirmiştir. Çünkü “Allah ve Rasulü müşriklerden beridir.» anlamını ifade eden ayet, söz konusu şahsın yapmış olduğu irab hatası sonucunda, “Allah, müşriklerden ve Rasulünden beridir.” şeklinde bir anlam kazanmış ve bu da ed-Düeli'yi aşırı derecede rahatsız etmişti. Bunun üzerine Ziyad, ed-Düeli'nin isteği doğrultusunda kendisine 30 tane kâtip göndermiş, ancak o bunlardan birini seçerek söz konusu faaliyetine başlamıştır. Burada yapılan iş, ed-Düeli'nin Kur'an ayetlerini yavaş yavaş okuması esnasında kâtibin, elinde bulunan yazılı Kur'an nüshasına irabı (harekeyi) gösterecek işaretler koymasından ibarettir.

Cevap: A

7. MEVDİ'İ (KONUMLU TEFSİR): “Herhangi bir müfessirin Kur'an'daki sure ve ayet sıralamasını esas alarak her ayeti mevcut tertibe göre tefsir etmesi” demektir. Müfessir bu yöntemi uygularken, Kur'an'ı baştan sona sure ve ayet tertibine göre ele alarak onun bölümlerini ve her bölümü oluşturan müstakil ayetlerini, birtakım araçları kullanmak suretiyle belli metotlara göre tefsir etmeye çalışmışlardır. Burada sözü edilen metotlar; dirayet ve rivayettir.

Cevap: B

8. MÜŞKİLÜ'L KUR'AN: Kur'an-ı Kerim'in ayetleri arasında ilk bakışta ihtilaf ve çelişki gibi görünen durumları inceleyen ilme denir. Karışıklığa Yol Açan Sebepler;

- Mevzu İhtilafı (Elçi gönderilen/gönderilmeyen herkesi hesaba çekeceğiz.) O gün ne insana ne de cine günahından sorulmaz.
- Hakikat ve Mecaz İhtimali (İnsanları sarhoş bir hâlde görürsün, oysa onlar sarhoş değillerdir)
- Fiilin isnadıyla meydana gelen müşkilât (Onları siz öldürmediniz Allah öldürdü)
- Zıt anlamlılığın sebep olduğu müşkilât
- Bir hakikatin farklı biçimlerde anlatımı.

Cevap: A

9. Kur'an çoğaltıldığında yedi adet çoğaltılmış ve yedi farklı şehre gönderilmiştir. Bunlar; Medine, Mekke, Basra, Kûfe, Şam, Bahreyn ve Yemen'dir. Medine de kalan nüsha 'İmam Mushaf' olarak isimlendirilmiştir.

Cevap: C

10. MUHARREF: Senedi veya metni değişikliğe uğramış hadis anlamında terimdir. Tahrif, daha ziyade şekilleri birbirine benzeyen ve okunuşları birbirine yakın olan isim ve kelimelerde meydana gelmektedir.

"جبار بن صخر" adının "حَبَّان بن ضمرة" şeklinde "رمي أبي يوم الأحزاب" (Übey b. Kâ'b Hendek Gazvesi'nde yaralandı) cümlesindeki "أبي" kelimesini "رمي أبي يوم الأحزاب" okuyarak ifadeyi

(Babam Hendek Gazvesi'nde yaralandı) şekline dönüştürmesi.

Cevap: A

11. Delil bulunmayan konularda delil üretme çabası hadis uydurma sebeplerinden biri değildir.

Cevap: E

12. Sahabe hadis rivayetinde çok ihtiyatlı davranmış mümkün olduğu kadar az hadis rivayet etmeye gayret etmiş, hatalı rivayetleri doğruları ile düzeltmiş hatta hataya düşmemek için özellikle peygamberden sonra yazıya geçirmeye önem vermiştir. Ancak her ne kadar bizim nazarımızda sahabenin tamamı adil kabul edilse de kendileri arasında bir adalet prensibi gözetmiş ve belli şartları taşıyan kişilerden hadis rivayetinde bulunmuşlardır.

Cevap: D

13. Mahfuz: Sahih hadis anlamında bir terimdir. Rivayetleri birbirine zıt iki sika raviden daha güvenilir olanın rivayet ettiği hadis demektir.

Şazz: Sika (güvenilir) bir ravinin, kendisinden daha sika olan bir raviye muhalif olarak rivayet ettiği ve bu rivayetinde tek kaldığı hadislerdir.

Cevap: B

14. I. Maktu - Kaynağı açısından,
II. Muallak - Senetteki inkıta açısından,
III. Mu'dal - Senetteki inkıta açısından,
IV. Müsned - Senet ve metninin ortak özellikleri açısından

Cevap: D

15. Türkiye'den hacca giden bir hac kafilesinde bulunan hacılardan bir kısmı umrelerini yaptıktan sonra ihramdan çıkmıştır. Bu temettü haccıdır.

Bir kısmı ise ihramdan çıkmayıp haccı da aynı ihramla yapmaya niyet etmiştir. Bu kıran haccıdır.

Mekke'de yaşayan ve orada kafileye dahil olan bir Türk ise umre yapmayı sadece hac için ihrama girerek haccını tamamlamıştır. Bu da ifrat haccıdır.

Cevap: C

16. Fıkıh usûlü terimi olarak istishâb, geçmiş bir zamanda var olan durumun değiştiğine dair delil bulunmadıkça, hâlihazırda varlığını koruduğuna hükmetmek anlamına gelir

Bir sebebe istinaden sabit olmuş şer'i bir hükmün, aksini gösteren bir delil bulunmadığı sürece devam ettiğine hükmedilmesidir. Buna vasif istishabi da denilir. Mesela, satın alma veya miras gibi yollarla birisinin mülkiyetine geçtiği bilinen bir şeyin, yeni bir delil bulunmadıkça başkasının mülkiyeti ne intikal ettiğine hükmedilmez.

Cevap: E

17. Nafile namaz kılmanın mekruh olduğu vakitler:

1. Fecrin doğmasından sonra sabah namazının sünneti dışında nafile namaz kılınmaz.
2. Sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar,
3. İkinci namazını kıldıktan sonra güneş batınca ya kadar,
4. Akşam namazının farzından önce,
5. Bayram namazlarından önce ne evde ne camide
6. Bayram namazlarından sonra, camide,
7. Arafat ve Müzdelife cem'leri arasında
8. Farz namazın vaktinin daralması durumunda
9. Farza durulmak üzere kamet getirilirken (Sabah namazının sünneti bundan müstesnadır)
10. Cuma günü hatibin minbere çıkmasından Cuma namazı sona erinceye kadar

Güneşin tam tepe noktasında olduğu zaman (vakt-i istiva) hiçbir namazın kılınamayacağı vakitlerdendir.

Cevap: A

18. Ebû Yûsuf, devrinin ilmi geleneğine uyarak belli temel dersleri aldıktan ve özellikle hadis tahsil ettikten sonra fıkıh öğrenimine yöneldi; bu amaçla İbn Ebû Leylâ'nın derslerine devam etmeye başladı. Dokuz yıl boyunca ondan yargılama hukuku ve fıkıh okudu, ardından Ebû Hanife'nin ders halkasına katıldı. 17 yıl da Ebu Hanife'den ders aldı.

Cevap: D

19. İhtikâr: Karaborsacılık, istifçilik, vurgunculuk ve tekellilik anlamında bir terimdir. Kâsânî, “gıda maddesinin şehirden veya küçük yerleşim merkezlerinin yakın çevresinden satın alınıp bekletilmesi ve böylece bölge halkına zarar verilmesi” şeklinde, Abdullah b. Mahmûd el-Mevsîlî, “temel yiyecek maddelerinin şehrin piyasasından veya onu besleyen bölgelerden satın alınıp pahalılaştıncaya kadar stoklanması” olarak tarif etmektedir.

Nahr: Açık kamu yararı gereği, temel ihtiyaçları karşılayan mal ve hizmetlerin piyasa fiyatlarına doğrudan müdahale edilerek belirli sınırları aşmasının önlenmesi maksadıyla resmî tavan fiyat belirlenmesine dar anlamda narh denir.

Neceş: Alma niyeti olmadığı halde malın fiyatını artıran bir teklifte bulunma anlamında fıkıh terimi.

Haksız iktisap: Hukukî bir sebebe dayanmadan bir şahsın mal varlığının başkası aleyhine çoğalması.

Simsar: Kendi namına, fakat müvekkili hesabına komisyon karşılığı alım satım yapan kimse anlamında bir fıkıh terimi.

Cevap: A

20. MUDAREBE: Ortaklardan bir kısmının sermaye, diğerinin ise emek ile katılarak kurdukları ve kârı belli bir oran üzerinden paylaşmak üzere anlaştıkları emek-sermaye şirketinin adıdır. Sermaye sahibine ‘Rabbu’l Mal’, parayı çalıştırana ‘Mudarib’ denir.

Cevap: A

21. A, B, C ve E seçenekleri haram li gayrihidir. Fakat D seçeneğindeki ölmüş hayvan eti yemek haram li zatihi’dir. Bu durum ayetle sabittir.

Cevap D

22. Sebr ve Taksim: Bir konuda muhtemel seçenekleri belirleyip (hasr) ardından birer birer eleyerek (hazf) tek bir seçenek bırakma yöntemini ifade eder.

Cevap: A

23. Soruda verilen tüm seçenekler doğrudur.

Cevap: D

24. Temanu delili: Birden fazla ilah olamayacağını anlatmak için kullanılır. Eğer birden fazla ilah olsaydı âlemin İdaresi konusunda aralarında çekişme, engelleme olurdu ki bu durumda âlem ya yok olacak veya düzen, ölçü ve intizamı bozulacaktı.

Cevap: A

25. Eş’arî âlimlerinin çoğunluğuna göre insanın fiilleri doğrudan doğruya Allah tarafından yaratılır. İnsan, fiil anında kendisinde yaratılan irade ve gücü kullanarak fiilin meydana gelmesine aracılık yapar ve onu kesbeder; böylece fiilinin gerçek fâili değil kâsibi olur. Fiillerinin meydana gelişinde insanın irade ve gücünün etkisi Eş’arî âlimlerince farklı şekillerde anlaşılmıştır. Ebû’l-Hasan el-Eş’arî’ye göre insanın fiili, onun hâdis olan irade ve kudretiyle meydana gelmekle birlikte bunlar fiilin gerçekleşmesi anında Allah tarafından yaratıldığı için onun üzerinde gerçek anlamda bir tesirde bulunamaz. Bundan dolayı insan hür gibi görünse de aslında sadece belli bir fiili tercih etmek mecburiyetindedir.

Cevap: B

26. 1. Mucize, Allah'ın bir fiili veya bunun yerine geçen bir işi olmalıdır.
2. Harikulade olmalı, yani tabiat kanunlarına aykırı bulunmalıdır. Zira "harikulade" olmadan i'caz düşünülemez.
3. Benzerini getirmek mümkün olmamalıdır. Bu da "i'caz"ın hakikatidir.
4. Bir iddiayı doğrulama (tasdik) olduğunun bilinmesi için peygamberlik iddiasında bulunan şahsın elinde zuhur etmelidir.
5. Peygamberin iddiasına uygun bir şekilde meydana gelmelidir.
6. Peygamberin ortaya koyduğu harika, kendisini yalanlamamalıdır.
7. Mucize, peygamberlik iddiasından önce değil, ondan sonra olmalıdır.

Ancak mucize, peygamberin gücü dahilinde değil Allah'ın gücü dahilinde meydana gelen bir olaydır.

Cevap: A

27. Bu fırkaların içerisinde en ılımlı kolu teşkil eden, itidale ve Ehl-i Sünnete en yakın olan, varlığını günümüze kadar da sürdürebilen İbaziyye'dir. Adını Emevilerden Mervan b. Muhammed zamanında çıkan ve bu fırkanın kurucusu olan Abdullah b. İbaz'dan alır. Abdullah b. İbaz başkanlığında Basra'da Hariciliğin bir kolu olarak ortaya çıkan İbaziyye, daha sonra Hicaz, Umman, Kuzey Afrika ve Mağrib'de taraftar bularak yayılmıştır. Hariciliğin günümüze kadar ulaşmış tek koludur.

Cevap: B

28. "Hz. Ali, Allah'ın hükmü dışında bir hakemin hükmünü kabul ederek küfre girmiş, onu haklı gören herkes de aynı suçu desteklemiş olduğu için öldürülmeliydi" diyen biri Hariciliği savunmaktadır.

Cevap: E

29. Kadiyanilik, kıyamet ve ahir zaman söylentileriyle ilgili konuları ön planda tutan dinî ve siyasi bir harekettir. Mezhebin merkezinde Gulam Ahmed ve iddialara vardır. Onun iddiaları arasında müceddilik, Mesihlik, Mehdilik gibi doğrudan inanç esasları alanına girmeyen konular ön planda yer alır. Bunun yanı sıra nübüvvetin devam ettiği gibi, doğrudan inanç esaslarıyla alakalı iddiaları da bulunmaktadır. Gulam Ahmed, Mesih ve Mehdi olduğunu açıklamakla kalmaz, Hinduların yaşadığı bir coğrafyada "Krişna - Avatar" olduğunu da iddia eder.

Cevap: A

30. Bahailere göre yüce alemle insanlık alemi arasında irtibatı sağlayacak bir peygamberler zümresine ihtiyaç vardır ve onların varlığı aklen zorunludur. Onlara göre peygamberler üç sınıftır: Birincisi bedensel (cismani), ikincisi insani yani nefis-i natika, üçüncüsü ise Tanrısal zuhur veya Rabbani görünüşdür.

Cevap: C

31. Soruda verilen ayetler Uhud Savaşı ile ilgilidir.

Cevap: E

32. Ficar; İslâm'dan önce bazı Arap kabileleri arasında haram aylarda cereyan eden savaşlara verilen isimdir.

Cevap: D

33. Abbâdîler,

Âmirîler,

Bekrîler,

Birzâlîler,

Cehverîler,

Demmerîler,

Eftasîler,

Hammûdîler,

Hârûnîler,

Hazrûnîler,

Hûdîler,

Müzeynîler,

Rezînîler,

Tüccîbîler,

Yefrenîler,

Zîrîler

Zünnûnîler gibi yirmi civarında küçük devleti (düvelü't-tavâif) ifade eder.

Cevap: E

34. Hıfû'l-fudul: İslâmiyet'ten önce Mekke'de bu adla anılan iki ayrı antlaşmanın yapıldığı bilinmektedir. Bunların birincisi, şehrin ilk sakinleri olan Cürhüm-lülerden Fazl (çoğulu fuzûl/fudûl) adlı üç kişinin (Fazl b. Fedâle, Fazl b. Vedâa, Fudayl b. Hâris [veya Fudayl b. Şürâa, Fazl b. Vedâa, Fazl b. Kudâa]) kendi aralarında, yerli veya yabancı kimsesiz birine zulüm yapıldığında zalimden hakkını geri alıncaya kadar kabileleriyle birlikte ona yardım edeceklerine dair ahitleşmeleridir.

Cevap: A

35. Soy bilimcilerin çoğu, Arapları 2 gruba ayırır: Arab-ı Baide ve Arab-ı Bakıye. Baide ile kastedilen Arap Yarımadası'nda yaşamış ve İslamiyet öncesinde nesilleri tükenmiş olan Arap kabilelerdir. Bu kabilelerden bazıları Âd, Semûd ve Amâlika'dır. Bakıye Arapları ise Arapçayı Baide Araplarından öğrenmiş olan Ya'rub bin Kahtan oğulları ve Mead bin Adnan oğullarıdır. Bu gruba Arab-ı Müstaribe ve Mütearribe de denir. Kahtan ve beraberindekiler Yemen'e yerleştikleri zaman oradaki insanlara karışıp Araplaştılar.

Cevap: D

36. Na't: Sözlükte "nitelemek, iyi ve güzel şeyleri abartılı biçimde dile getirmek; nitelik, vasıf" mânalarında kullanılmaktadır. Özellikle Fars ve Türk edebiyatlarında Resûlullah'ı öven şiirlerin yaygın adı haline gelmiştir. Bedir, Uhud, Hendek, Hayber savaşlarının sebep olduğu gerilim ve mücadele ortamında Müslümanlarla müşrikler ve Yahudiler arasında karşılıklı şiir atışmaları olmuştur. Hassân b. Sâbit, Kâ'b b. Mâlik, Kâ'b b. Zühayr, Abdullah b. Revâha gibi şair sahâbîlerin söylediği şiirlerde Hz. Peygamber'i yüceltme, özellikle Mekkeli müşriklere karşı savunma ve getirdiği yeni dinin tanıtılıp yayılmasına katkıda bulunma gibi hedefler güdülmüştür.

Cevap: B

37. İslâm hat sanatında, aynı yazının farklı tarz ve üslûpları mânasında "şeş kalem" diye de adlandırılan altı hat'a Aklam-ı Sitte ismi verilmektedir. Bu altı yazı çeşidi; Muhakkak, Reyhani, Sülûs, Nesih, Tevki', Rika.

Cevap: D

38. Bedesten; Osmanlı Dönemi Türk şehirlerinde ticaret bölgesinin çarşı içindeki merkezi ve değerli malların saklanıp satıldığı bir bina türüdür.

Cevap: C

39. Kümûn teorisi: Bir cismin diğer bir cisimde veya bir arazın bir cisimde bil kuvve var olması anlamında felsefe ve kelâm terimidir. Kümûn, terim olarak "bir cismin diğer bir cisimde veya maddeye ait bir özelliğin (arazın) cisimde bil kuvve var olması" diye tanımlanabilir.

Cevap: D

40. Dehriyye:

En önemli temsilcisi "İbn Ravendi"dir.

Tabiatçı akımın aşırı ucunda olan bir koldur. (Dehriilik/Maddecilik) Dehriilerin bazı düşünceleri şunlardır:

Allah'ın varlığını kabul etmezler.

Evrendeki tek gerçeklik "Dehr" yani zamandır. Zaman ezelidir ve yaratılmamıştır.

Her şey maddedir. Maddeden ayrı bir ruh yoktur.

Evrenden ayrı bir yaratıcı yoktur. Evren ve yaratıcı birdir.

Gerçek bilgiye ancak duyular yoluyla ulaşılır.

Cevap: E

41. İmkân Delili: Varlık ya zorunlu/vacip ya da zorunsuz/mümkündür. Varlığı zorunlu olan sadece Allah'tır. O var olmak için bir sebebe muhtaç değildir. Varlığı veya yokluğu düşünülebilen varlıklara zorunsuz/mümkün varlıklar denir. Bir varlığın var olması veya yok olması mümkün ise kendisini varlık sahasına çıkaracak bir yaratıcıya muhtaçtır. İşte mümkün bir varlık olan evrende, varlığını yokluğuna tercih edecek bir var edici, bir vacibe ihtiyaç duyar ki bu vacip varlığı zorunlu olan Allah'tır.

Kindi, Farabi ve İbni Sina gibi filozofların kullandığı delildir. Bu delil felsefi karakterlidir.

Cevap: E

42. Bir hüküm hiçbir şeyi inkâr etmiyor, dışarıda tutmuyorsa doğruladığı bir şey de yok demektir. Buna göre bir teori yanlışlığı ispat edilinceye kadar kabul edilmelidir. Bu ilkeyi dinî önermelere uygulamayı deneyen kişi "Antony Flew"dir. Bir delili olmadığı sürece o şeyin doğru olduğu kabul edilir.

Cevap: A

43. Yapısalcılık:

Kurucusu: Wilhelm Wundt

- Temsilcileri: Hermann Ebbinghaus, Oswald Külpe, Edward Bradford Titchener
- Amaçları: Basit bilinçli yaşantıların doğasını anlamaya çalışmak

Cevap: A

44. Organizmacı kuram:

- Her toplum insanlar gibi doğar, büyür ve ölür.
- Toplamların yükseliş ve çöküşleri sürekli dairevi bir hareket izlemektedir.
- Bu modeli benimseyen isimler; İbn Haldun, Kroeber, Spengler ve Toynbee'dir.

Cevap: A

45. Herbert Spencer: (Evrimci Din kuramı)

Sosyal gelişme ile dinî gelişme arasında bir paralellik olduğunu savunur.

Evrenin basitten karmaşığa, farklılaşmamış olandan farklılaşmış olana doğru seyreden bir evrim süreciyle açıklanabileceğini savunmuştur.

Yani dini biyolojik evrimle açıklamaktadır.

Spencer, doğa ve toplum arasında hiçbir fark görmemekte ve Darwin'in biyolojik evrimciliğini izlemektedir.

Cevap: A

46. Gazali, kendi döneminde dinin zayıfladığını görmüş, bu konu üzerinde düşünmüştür. Ona göre dinin zayıflamasında, siyasi karışıklıkların yanında İlahiyat ve din meselelerinde aklın yanlış kullanılması büyük payı vardır. Gazali filozofları, özellikle Farabi ve İbn Sina'yı *Tehafütü'l Felasife* isimli eserinde bazı hususlarda küfre girdikleri konusunda eleştirir. Bu hususlar arasında;

Allah'ın cüzi şeyleri bilmesi meselesi

Alemin kıdemi meselesi

Cismani diriliş meselesidir.

Cevap: C

47. Mescid-i Nebvî'nin bitişğinde yoksul sahabelerin barınması için yapılan ve giderek bir eğitim kurumu haline gelen yere verilen isim Suffe'dir.

Cevap: A

48. Medresetü'l İrşad: (1919) Medresetü'l Vaizin ve Medresetü'l Eimme ve'l Huteba birleştirildi.

Cevap: E

49. Soruda hakkında bilgi verilen kilise Nesturi Kilisesidir. Bu kiliseye göre, İsa'nın doğumunda Tanrı olmadığını, sonradan Logos/Kelamın ona indiğini savunmuştur. Ona göre doğduğunda insan olduğu için İsa'nın Meryem'e Teotokos (Tanrı annesi) denilemez. Çünkü Tanrı beşer tarafından doğurulmaz. İsa'nın biri ilahi biri insani olmak üzere iki tabiatı vardır. Çarmıhta acı çeken de İsa'nın ilahi tabiatı değil insani tabiatıdır.

Cevap: A

50. I. Tripitaka: Budizm

II. Avesta: Mecusilik

III. Ginza/Draşia d. Yahya: Sabiilik

Cevap: A